

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 60 novč. razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 30 nov. Izvan carovino više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarine. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Capuano N.º 1909/1.*

Godina III.

U Trstu 16 Decembra 1872.

Broj 24.

Poziv na predplatu.

Pozivamo naše p. n. čitatelje k novoj predplati na ovaj pučki list.

Ako smo u ove prošle tri godine ikoliko odgovorili svojoj domoljubnoj dužnosti, nadamo se, da će se kao do sada i za ovu IV. godinu radi odazvati našem pozivu: a mi ćemo se trsiti, da budemo sve to dostojniji njihova povjerenja i njihove pripomoći. No buduće, da se List uz svu našu dobru volju i dosta veliko požrtvovanje nemože nikako uzdržati uz dosadašnju cijenu: to smo prem žalostnim srcem usiljeni ustanoviti mu predplatu na 2 f., a za kmeta na 1 f. na godinu. Jedino na taj način ufamo se, da ćemo mu osigurati obstanak. One pako p. n. predplatnike, koji nam još štogod za ovu godinu duguju, molimo što uljudnije, da nam čim prije taj maleni dug pošlju.

Konačno molimo naše prijatelje, da izvole puk podučiti, kako će se laglje i manjim troškom kod dotičnih poštarskih uredah moći predbrojiti, i to više njih zajedno kroz poštarsku naputnicu. Ujedno se toj istoj gg. prijateljem najusrdnije preporučujemo, da nas i odsele svojim umnim i krasnim perom podupirati izvole.

U Trstu 1. Decembra 1872.

Uredništvo.

Pogled po svijetu.

U Trstu 15 Decembra.

Sad gdje su zamuknuli pokrajinski sabori, buči mjesto njih carevinsko vijeće u Beču. Ovaj su se put federalistični sabori pokazali u odporu odvažniji, nego li se mislilo da hoće. I slovenski je prihvatio na cara adresu, u kojoj se ogradjuje proti naumljenim izravnim izborom. A u tom mu se pridružio i tršćanski, da nespominjemo ostalih, koji su od nas na podalje. Pa to će bit valjda i uzrok, što im sada centralistični novinari dovikuju, da je ovo posljednje njihovo saborsisanje u dosadašnjem vidu. Ali kao da se varaju, jer u smislu i samoga decembarskoga ustava takova se promjena neda izvesti bez saslušanja i privole pokrajinskih saborah, inače bi ju narodi za nezakonitu držali. Medjutim, kao da se u Beču za to i nemari, jer posljednje danle viesti javljaju, da su zastupnici na dogovoru kod ministra nutarnjih posalah zbilja prihvatili osnovu rečene promjene, pa da će se o tom i vječati mjeseca januara, to jest, čim se izza božićnih praznikah vijeće opet sastane.

U Ugarskoj je grof Lonjaj morao pustiti svoju ministarsku stolicu iz razlogah, koje smo posljednji put na ovom mjestu napomenuli, te ustupiti ju novomu ministru predsjedniku Szlávyu, koji je zadržao sve dosadašnje ministre, samo što je pozvao za ministra trgovine bivšega riečkoga guvernera, grofa Zichya. Od to doba vlada u peštanskoj sabornici prividna tišina, a to će valjda trajati dotle, dokle se ljeničarom za halabučenje nova prilika nepruži. Kraljevinska deputacija ugarska započela je pretresati predloge hrvatskoga odbora. Mnogi misle, da će ministar Szlávy prama Hrvatom

iskrenije postupati, nego li je postupao njegov predšastnik. Mi bi to od naše strane jako rado vjerovali, ali sudeć Magjare po njihovom dosadanjem djelovanju, vidimo, da su naprama drugim narodom, pa i naprama Hrvatom, svi jednaki

Obćinski zakon istarski.

(Konač)

Ako bi obćinsko zastupstvo odlučilo što prieko svoje vlasti, ili proti obćinskom zakonu, politična oblast kotarska ima pravo, dapače dužnost, to zabraniti, a obćinskomu zastupstvu ostaje na volji, uteći se Namjestničtvu. U koliko se neradi o odlukah obćinskoga odbora, proti kojemu, kako je rečeno na drugom mjestu, ima se utok (ricorso) podnesti zemaljskomu odboru, politična oblast kotarska odlučuje vrhu svih onih naredbah obćinskoga odbora, kojimi se obćinske zakoni il prekršuju, il krivo tomače i upravljaju (upotrebljavaju). U stvarih, koje bijahu obćini od države izručene, utok se ima podnesti na svaki način političnoj kotarskoj oblasti. Ako bi obćinsko zastupstvo zanemarilo, il ako nebi hotjelo zadovoljiti dužnostim, koje po zakonu spadaju na obćinu, tada ima to učiniti svojevlastno politična oblast kotarska na obćinske troškove. Politična oblast kotarska je ovlašćena, udariti globu (multu) do 20 f. na one Načelnike iliti Glavare, koji su prekršili svoje dužnosti u stvarih, obćini od države izručenih. Ako je taj prekršaj tolik da se Načelniku nemože nadalje povjeriti obavljanje tih stvarih, a da se neizlože pogibelji obća korist i dobrostanje, te da se obavljanje tih stvarih mora izručiti v druge ruke, to je onda obćina dužna smagati sve troškove, koji se u tu svrhu učine. Namjestništvo ima vlast razpustiti obćinsko zastupstvo. Proti tomu može se obćina uteći na državno ministarstvo, ali sasvim tim razpušćeno se obćinsko zastupstvo nemože sastati, dokle nije na taj utok ministarstvo odgovorilo.

Najdalje u 6 tjedanah po razpustu imaju se razpisati novi obćinski izbori. Da pako obćinske stvari nezastanu, do imenovanja novoga Načelnika ima skrbiti Namjestništvo, dogovorno sa zemaljskim Odborom.

I tim smo već kada tada svršili tumačenje našega obćinskoga zakona. Dapače ne tumačenje, već prosto prestavljanje iz talijanskoga na naš jezik nekih poglavitijih točkah (punti) toga zakona. Jer kad bi bili hotjeli na dugo i široko stvar tumačiti, poradi premalena prostora ovoga lista, nebi još bili tako skoro gotovi. Zalostno je za nas i za naš u Istri narod, da neimamo ni zakona u svojem jeziku, nego da ga moramo sami prestavljati i štampati, kad bi to bila dužnost države i pokrajine. No ufamo se, da će se vremenom stvari i za nas na bolje okrenuti; jer živ i budan narod nesmije i nemože ostati dugo zanemaren. A mi smo ovaj zakon baš zato u našem listu štampali, da naš u Istri puk nauči poznavati svoje pravice i svoje dužnosti, barem naprama svojim obćinam, pak da se tako sa sna prebudi i počne sam za sebe skrbiti. Tko da se ovaj zakon pomnjivo čitao, taj sad zna: 1. što je obćina, 2. tko i što su obćinari, 3. što je obćinsko zastupstvo, 4. kakovu vlast imaju obćine, 5. kakovu obćinska zastupstva, 6. kakovu obćinski odbor, 7. kako valja upravljati obćinskim imetkom, 8. kako se može i više obćinah sdružiti, da zajednički obavljaju obćinske poslove i najposlje, 9. tko ima pravo

i dužnost nadzirati poslovanje občinskoga zastupstva, občinskoga odbora i občinskoga Načelnika. Tko je ovaj zakon pomnjivo čitao, zna nadalje: 1. što su občinski izbori, onda tko i koga ima pravo birati, 2. koje su pripreme za občinske izbore, 3. kako se biraju občinski zastupnici i na koncu 4. kako se bira občinski Načelnik i občinski Odbor. Tko dobro razumi, što je občina i občinsko zastupstvo, taj razumi i što je pokrajina i pokrajinsko zastupstvo iliti sabor, kao takodjer što je država i državinsko zastupstvo iliti parlamenat; jer občina nije drugo, nego mala pokrajina i mala državnica, koja u malenom obavlja one iste stvari, koje obavljaju pokrajina i država u velikom. Dakako da občina i pokrajina zavise od države, pa se zato nemogu gibati, nego u podređenu krugu svojih domaćih stvari.

Iz svega toga se vidi, da je občina prva škola javnoga života i prvi stupanj prave slobode i sveobćega napredka; pa gdje se puk zna mudro pačati u občinske stvari, da tu sve uspjeva i napreduje. Vidi se nadalje, kako nije puku nikad preveć pameti i mudrosti, kad bira svoje zastupnike, jer kao u državi i pokrajini, isto tako i u občini sve zlo i dobro najveć puti od njih zavisi. Sreća i nesreća občine i cieloga naroda stoji u rukama njegovih zastupnikah. Blago onoj zemlji, u kojoj se je puk probudio, pak bira u svoja zastupstva, bilo občinska bilo saborska, poštene i pametne ljude. U buduće mislimo raztumačiti po koju točku iz školskoga zakona, onda izborni zakon pokrajinski, da nam se narod nauči birati i u sabor svoje zastupnike.

POUKA.

kako treba postupati s marvom (živinom), da neoboli, i što ima učiniti gospodar, kad nitu oboli.

Ljetos je bilo med živinom — tim najvećim bogatstvom kmetškoga gospodara — toliko bolestih, a jih je još i dan danas, da se je i istim nemarnim posjednikom narinula sila, da se bolje brinu i skrbe za svoje blago.

Zato im evo i mi rado tečemo na pomoć, te podajemo slijedeću pouku.

Da se živina bolesti obćuva, treba joj privoliti sve ono, što joj tekne, i to u pravoj mjeri; ovamo spada: čist zrak i primjerna toplina, primjerno jelo i piće, pa čistoća (snaga). Tko na to nepazi, hoće mu živina česće oboljeti, i neće gospodar toliko koristi donieti, koliko bi si po pravici mogao od nje očekivati. Dodar i od kužnih će bolestih, koje navadno živinu najviše more, svoje blago obćuvati, ako ga skrbno zapira i luči, ili će pak doisto pripomoći, da se takove bolesti dalje nešire.

Ako kmet gleda i nastoji svoju živinu, kako treba, ako skrbi za njezinu čistoću, te ima dobre staje, obćuvati će ju od mnogovrstnih bolesti, i prepriečiti, da se bolest dalje neširi, samo ako bude pazio na sve ono, što bi bilo ikoliko spodobno i najmanjoj bolesti, u kojoj prigodi mu je skrbiti za skoru pomoć.

Življenje živine pod milim nebom.

Živini najbolje tekne zrak i svjetloba. Toga radi da se bolesti ugne najbolja je doisto pomoć ta, da se živina za liepa vremena goni na pašu. Nego ovdje valja spomenuti, da se živine, koja je bila dugo u staji zaprta, primi jako lahko studeno-vlažan (mrzlo-mokar) zrak; radi česa dobro je držati za vlažnoga jesenskoga i proljetnoga vremena domaću živinu koliko je to moguće u staji. K tomu u nekih ih je krajih, kao n. p. u kaljužnih, močvarnih krajih, na pašnicah, koji su dugo vremena pod vodom bili, zrak pomiešan s nekom osobitom parom, koja je govedjemu zdravlju veoma škodljiva; živina u koliko je moguće u takove se krajeve nesmie goniti. Vrieme, koje se naglo promieni, mnogo je više škodljivo živini na paši, nego li onoj, koja je u staji.

Življenje blaga u stajah iliti hlevih.

Čist zrak je polovica življenja. Ove neka si rieči svaki gospodar velikimi slovi napiše na svoje staje. Blago živi s jedne strane od hrane i vode, a s druge od čistâ zraka.

Jer mora živina dakako u zimi, a po mrzlih, vlažnih i daždjevnikh dnevikh takodjer i u druge dobe ljeta u stajah ostati, zato treba da staje budu takove, da u njih živini čistâ i friška zraka neuzmanjka. Ljudi misle, da staje, osobito u mrzlijoj dobi ljeta, nisu nikad zadosta tople; te skrbno gledaju zaćepiti svaku školju, kroz koju bi moglo što zraka doprieti u staju, tako da je živina prisiljena prebivati, u toploj dakako staji, nu u silno nećistû zraku. A neima ti živinskomu zdravlju škodljivijega stanovanja, nego li su takove bezraćne staje. Jer se živina neprestano pari i poti, jer guoj i mokraća u stajah ostaju, a napokon isto disanje živine, tako zrak u stajah pokvari, da mnogo puti živina (od crnice, vranćna prisada, anthraxu) naglo pogine, il pak za dugo vremena oboli.

Provjetrivanje stajah.

Ako dakle gospodar želi svoju živinu u staji zdravu odhraniti, mora prije svega napustiti u staju čistâ zraka; ali neka se radi toga neodpru zajedno vrata i okna, jer bi tako kroz nje zrak preveć sukao, ter živinskomu zdravlju nabudio. Većkrat je vidjeti, da u preveć zaprtoj staji osobito rado boleljaju ona goveda, koja su najbliže vratom, jer kad se god vrata odpru, zrak ravno nanje udari; koliko je više zatim živina toplini navadna, toliko joj većma i ulaz studeni škodi.

Da pako uzmognu staje uvjek čist zrak imati, najbolje je napraviti nekoliko odušakah tako, da kroz jedne može nećisti zrak odhadjati, a kroz druge čist prihadjati. Ovakove se oduške naprave ili kao cievi odzgor na krovu il kao male školje u zidu blizu tla medju dvima oknima, jedne napreći drugim. Da će se radi toga staja preveć ohladiti, netreba se bojati. Istina je da staje po zimi imaju biti toplo, a to se postigne, ako se vrata i okna pomnjivo zapiraju. Ako ima staja svoje oduške, zapiranje vratah i oknah nemože živini škoditi; doćim prevelika toplina u staji škodi živini već zato, što po tom preveć zimu ćiti.

Treba takodjer staje kad i kad posve provjetriti, jer kroz oduške nemože iz njih vas koliki nećisti zrak izlaziti. Nego tko hoće, da staje posve provjetri, treba da odpre vrata i okna onda, kad nije živine u staji. Jer je dobro i zdravlju živine koristno, da se par urah sprobodi, a tada neka se i staje provjetre. Neka se pako gospodar nikad preveć nestrâši da će mu se živina prehladiti, s toga neka nezanimaruje provjetrivanje svojih stajah. Nekoji se gospodari boje pustiti živinu iz tople staje na studen. U obće imaju pravo, a osobito ako im živina u pretoplih stajah stanuje. Da li ako gospodar, kao što rekosmo, skrbi da mu staje nebudu pretople, neće uprav ništa naškoditi živini, da se iz staje pusti. Nu na ovo većim djelom nitko negleda, jer se skorom svaki jako strâši prehladnih stajah, akoprem prehladna staja može živini gotovo manje škoditi, nego li pretopla i bezraćna. Ovcam je osobito jako pogibelno biti u takovih stajah, jer brzo obole; a najme kenji posve obole, ako se drže više vremea u takovih zadušljivih stajah. Pretople su staje osobito radi toga škodljive, što u njih živina postane preobćutljiva, i lahko oboli od prehlade, ako se dogodi, da mora izići na studen.

Ako je pako potrebno i o mrzloj dobi za čist zrak u stajah skrbiti, toliko više je to potrebno po ljetu, kad već vanjska toplina neda živinskoj sapi iz staje. Radi toga pobrinuti se treba za to. Najbolje je u tom poslu postaviti preko okna mrieže, il pak guste smrekove kite. Mogao bi tko god reći, da tako još većma škodljiv zrak na živinu suće; al je tomu lahko izbjeći, ako se zapru sve školje, koje su na proti oknom. Veoma je pak koristno, provjetrivati staju svaki dan onda, kad je živina izvan staje iliti dvora. (Slijedit će.)

D o p i s i.

Iz Istre.

Kako već vaši ćitatelji znaju, u našoj Istri postoji i jedno poljodjelsko društvo. Cilj tomu društvu jest skrbiti, da se poljodjelstvo i kod nas podigne na onaj stupanj izvrsnosti i savršenstva, na kojem stoji u drugih zemljah. Taj se cilj osim škole daje dostignuti i tim, ako se puk priući na ćita-

nje dobrih poljodjelskih knjigab, pisanih u njegovom materinskom jeziku. No naše poljodjelsko društvo nije toga mnjenja iliti mišljenja, kao što se vidi iz sljedeće pripovjedke.

Negdje u oktobru i decembru mjesecu lanjske godine bilo je visoko tršćansko namjestništvo javilo našem poljodjelskomu društvu, da je uzvišeno ministarstvo poljodjelstva naknilo osnovati za Trst i Goricu dvie poljodjelske knjižnice iliti biblioteke. Povrh toga, da je odlučilo potrošiti 300 f. u poljodjelske knjige, da se puku mukte razdiela, a od tih novaca da je 150 f. namjenieno Istri, samo neka slavno društvo izvoli naznaniti, koje knjige želi imati u njemačkom, koje u talijanskom i koje u slavenskom jeziku. Ta se je darežljivost našem društvu pričinila tako čudnovata, da je držalo za svoju dužnost, pretresti to pitanje u odborskoj sjednici i odgovoriti nanj posebnim pismom. U tom pismu slavno društvo veli, da po naputku samoga namjestništva ono neima pred očima drugo, nego napredak poljodjelstva. Al da bi reći, kao da do sada nije učinilo svoje dužnosti, čim mu visoko namjestništvo nudi i slavenske knjige, da jih puku razdieli, te tako poljodjelstvo unapredi. No u Istri, tko zna čitati i pisati slavenski, da zna čitati i pisati i talijanski (?); a s druge strane, tkogod nije u stanju razumjeti knjigab talijanskih, da nije u stanju razumjeti ni slavenskih (!). Zato da se dieljenjem talijanskih poljodjelskih knjigab daje koristiti svemu kolikomu puku istarskomu (!?), a dieljenjem slavenskih da se nebi koristilo nego jednomu jedinomu dielu istarskoga pučanstva. Pa ako nebi za drugo, da bi se već poradi špara (!!!) imale puku dietiti talijanske knjige. A da neka nitko noreće, da bi se učitelj u slavenskih knjigab upoznao sa poljodjelskimi imeni, pak da bi mu to olakšalo školsko poučavanje djece; jer da se učitelj mora služiti jezikom i poljodjelskimi imeni svojih učenikab, a svega toga da neima u slavenskih knjigab (hahaha!). S druge pako strane, služeć se imeni drugoga jezika, da bi služio svemu prije, nego li promicanju istarskoga poljodjelstva (o vraga!). To-ga radi da se društveni odbor izjavljuje proti dieljenju knjigab u slavenskom jeziku, jedno, što je to nekoristno, dapače škodljivo i naponazadno (*opera inutilis, damnosa ed a ritroso dei tempis*) (ohol), a drugo, što neće da griesi proti samomu namjestništvu, koje mu bijaše mudro preporučilo, da se nepača nego u poljodjelske stvari. Poslje toga nabraja odbor u rečenom pismu talijanske knjige, koje bi se imale nabaviti i puku porazdieliti, pak izjavljuje ufanje, da će ga visoko namjestništvo čuti i uslišati. Dakako, namjestništvo je to pismo odboru natrag poslalo, al se odbor nije podao, nego se proti namjestništvu utekao samomu ministarstvu. U pismu na ministarstvo veli, da se neće nikako da mieša u djeljenje slavenskih poljodjelskih knjigab, jer da u tom djeljenju nevidi drugo, nego razplodjivanje slavenske u Istri narodnosti (a mi u vaših talijansčine), a odbor da se mora ugibati tomu razplodjivanju i poradi prosvjete i poradi dužnostih, koje je na se uzeo. Što je ministarstvo na to odgovorilo, ja za sad neznam, al čim doznadem, hoću se popaščiti, da vam javim.

U ostalom, ovakvom postupanju poljodjelskoga društva naprama nam netreba daljega tumačenja, jer svaki razuman i pravičan čovjek i sam vidi, kako mu ga valja suditi. Radi toga neću ni ja drugo reći, nego samo još dodati, da je ovo izvješće uzeto iz 6. i 12. broja ljetošnjih talijanskih novinah, što izlaze u Kopru.

X.

U Odesi 24. studena.

Iz ovih krajevab još vam nitko pisao nije, kao da ovdje našeg hrvatskog naroda ni bilo nebi. Vi nebi ni pomislili, da u gradu Odesi više stotinah hrvatsko-srbskoga naroda živi, a naša jugoslavenska inteligencija da je ovdje dobro zastupana. Na ovdašnjem Sveučilišću ima više naših mladićab, koji prava i prirodne nauke uče. Znajte i to, da se ovdje dva naša glasovita muža, gosp. Bogišić i Jagić, kao profesori na sveučilišću, nahode, kojih su naša ruska braća u koliko iz potrebe po struki, koju oni zastupaju, još više iz bratske ljubavi sa osobitim odlikovanjem primili. Kod ovdašnjeg velikog društva za plovidbu, trgovinu i železnicu, ima preko pedeset kapetanaab sve rodum iz hrvatskog Primorja i Dalmacije, a isto u društvu parobrodstva Kneza Voroncova

ima naših sinovah, a glavni je upravitelj gosp. Cingrija, rodom dubravčanin. K tomu ima ovdje znatan broj naših trgovacab, pomoracab, pomoćnikab u trgovini i knjigovodjab, ovdje imamo čisto srbsko-hrvatsku gostnicu, pod nazivom „Liepa Dalmacija“, kavanu pod imenom „Jugoslavjanska Kavana“ i vinotočnju kod „Kosovapolja.“ U ta mjesta skupljaju se ponajviše Hrvati i Srbi, a i naša ruska braća rado se s nami družu. Liepo, vam je to pogledati kad u gostnici „Liepa Dalmacija“ veći broj naših kapitanab dodje, a vojvoda hercegovački, gosp. Luka Vukalović, uz gusle javorove junačku pjesmu zapjeva: svaki od nas misli, da se u svome zavičaju nalazi. Zaboravih vam i to javiti, da ovdje već treća godina postoji dobrotvorno društvo za uzajemnu pomoć slavyansku, pod žastitom svetih slavyanskih apostolab Kirila i Metoda. Pri istom društvu postoji slavyanska kojižara, koja ima veliki broj izvrstnih slavyanskih knjigab, što su slavyanski rodoljubi društvu poklonili, a i gosp. Bogišić je svoju knjižnicu društvu ustupio. U tome društvu zastupani su, uz rusku braću, ponajviše južni Slavjani.

Mi ovdje pomljivo pratimo, što se tamo na jugu događa, radujemo se što se sviest kod našeg naroda budi, i što Dalmatinae, Istrianae i Primorac priznaje i uvidja, da je Hrvat, a ne Talijanezac. Za sad napisah vam to, a drugi put, ako Bog dade zdravlja, bit će svega više.

Hrvat.

Svašta ponešto.

* Austro-Ugarsko vinarstvo prema Francozkomu. Francozka je vinogradarstvom najveća država na svijetu, a za njom naša monarkija. Francozka privriedi na 3 miliona 400.000 rali vinograda do 83 milionah 500.000 akovah vina u vriednosti od 900 mil. frank., Austro-Ugarska na 1 mil. 120.000 rali do 46 milionah 200.000 akovah u vriednosti od 390 mil. frank. Translitavija privriedi za 1 $\frac{2}{3}$ krat više nego Cislitavija.

* Koliko je ljudi na svijetu. Nije baš točno izbrojeno, al pošto statistici tako tvrde, biti će da je blizu istini, da se na cijeloj zemlji nalazi 1377 milijunab ljudi, od kojih dolazi na Evropu 301.600.000; Aziju 794.000.000; Australiju 4.365.000; Afriku 192.250.000; Ameriku 84.524.000. Veliki gradovi broje: London 3.251.800; Pariz 1.794.300; Beč 833.855; Berlin 925.389; Breslavija 208.025; Drezda 177.089; Monakov 169.478; Kolonja 129.233.

Različite viesti.

* (Čudnovati narodni napredak u Dalmaciji.) Dočim Niemei vabe i mame dalmatinske zastupnike na carevinskom vieću kojekakvimii obećanji, samo da jih odvrata od svoje slavenske braće, snizili su u isto vrijeme u Sinju najstariju e. k. hrvatsku višu u nižu gimnaziju, koju su toli častno i uspješno kroz više godinaab OO. Franjevci iz žarka rodoljubja vodili i bezplatno na njoj u sladkom materinskom jeziku podučavali milu nam omladinu. Žaliti se imaju i roditelji i mladići, kojim se na ovaj način krati i prieći više izobraženjo.

* (Upisivanje na dionice „Senjske štedionice“), da je na brzo te najboljim, skoro nenadanim uspjehom ovršeno i da je na 400 komadab dionicab javnoj subskripciji izloženih upisano preko 1200 komadab. — Ovo nam je najljepšim dokazom, koli naše občistvo upozna je i cieni korist udruživanja; da ovako sigurno i probitačno utočište znade, kamo se uteći može u stiski, te da se nemora povjeravati lihvarskim i nečoviečnim rukam. Od srdeca želimo što bolji uspjeh „Senjskoj štedionici!“

* (Hrvatska komercijalna banka u Zagrebu) ustrojila se, te joj je za predsjednika izabran jednoglasno, presv. g. Ivan Mažuranić, a za podpredsjednika g. Ante Jakić, oba vrlo narodnjaka.

* (Primorska štedionica u Kraljevicu) započeti će početkom nove godine svoje častno i koristonosno djelovanje, pošto joj vlada pravila iliti statut potvrdila.

* (Za brodarsko društvo u Senju) upisalo se 7687 dionica, mjesto razpisanih 3000 komadah. Slava našim rodoljubom!

* (Magjarski ministerium) srušio se, nu u istinu je stari ostao, samo se je malo prenamerio i obnovio, zastavljen je pako ovako: Predsjednik: Szlavy (novo-stari), ministar oko kralj, osobe: barun Wenckheim (stari) za zemaljske financije: Kerkapoly (stari), za nutarnje poslove: Thoth (stari), za pravosudje: Pauler (stari), za obćila i javne gradnje: Tisza (stari), za bogoštovje i javna nastava: Trefort (stari), za poljodjelstvo, obrt i trgovinu: grof Zichy (novi), za ministra trojedne kraljevine: grof Petar Pejačević (stari).

* (G. Vakanović) pozvan je u Budin te se je onamo odmah odputio u društvu sa odsj. savjetnikom g. Hrvojećem i jednim tajnikom zemaljske vlade. Pogovara se da će biti pensioniran, a za taj slučaj da će banom postati ili rasijski vlastelin Inkey, ili narodnjak grof Julio Janković.

* (Jugoslavenski djaci na pražkom sveučilišću), i to Hrvati, Srbi, Bugari i Slovenci, naumiše osnovati djačko jugoslavensko društvo. Živili!

* (Državni dug Austrije) iznaša po posljednjem izkazu svotu od 2 tisuće 644 milijunah 397,707 for. na koju državljanj plaćaju svake godine kamatah 105 milij. 852.117 f. od kojih u srebru 40,818.100 f.

* (Rude kamenita ugljena u Siveriću) kraj Šibenika i Drniša n Dalmaciji, kupilo je jedno talijansko društvo, koje se sprema na veliko kopati ondje ugljen te posebnom željeznicom voditi ga k moru, a odanle u svoju domovinu za poraba tvornicah, željeznica i parobrodah. Šteta velika, što se nije našlo domaćih glavničarah, koji bi te rude kupili i na svoju ruku ugljen kopali, n. pr. Lloyd, koji vas potrebiti ugljen dosta skupo u Ingleskoj kupuje. Time bi bio vas do-

bitak kod kuće ostao i nebi se tudjinci na golemu našu štetu, našimi proizvodi obogativali. Skrajne je vrieme, da i mi jednoč pogledamo.

* (Ruski jezik u aust. vojsci.) Usljed naloga šefa generalnoga štaba Galine, moraju se učiti ruski jezik viši oficiri ovoga zbora, kao što se već davno uče i pruski oficiri. — Znak je to vremena, u koje živimo. Prije nekoliko godina, kad se je koj nas učio ruski, kakova se nije hajka od stanovitih stranah na njega dizala, a sada?

* (Rusko čovjekoljublje.) Državni zastupnik Pavao Dervis poklonio je gradu Moskvi svotu od 400.000 rubaljah (600000 for.) za utemeljiti ondje jednu bolnicu za siromašnu bolestu djecu.

* (Djevojke na Cirihskom sveučilišću.) U Cirihu (Švajcariskoj) na sveučilišću upisalo se ljetos 100 djevojakah, da uče ljekarstvo iliti medicinu. Od ovih je iz same Rusije 80 djanjinh, koje su srsile u svojoj domovini propisane nauke.

Sa tršćanskoga tržišća.

U ovih petnaest danah ciena se u trgovini nise mnogo promienile. *Pšenica* 116 \bar{a} tržila, se od 7.65—9 f.; *kukuruz* f. 3.85—4.35; *kafe* Rio 45—49 f.; *cukara tučena* f. 22.75—23.50; *jačmena* f. 3.35—4.25; *bazulja* f. 5—7; *pirinca* (oriže) f. 7.75—13. *Masla* f. 48—55; *slanine* f. 29—30; *masti* 27—28 f.; *loja* f. 26; *kože suhe* (volovske i kravje) f. 80—90; *telećih* 117—120 f.; *vune neoprane* f. 36—40; *čunjah* (krpah) f. 13.50; *voska* f. 105—107; *treske* (bakalara) 14—19 f.; *kamenita ulja* (petrolija) 14—15 f. — Barilo ulja (dalm. istar. 26—27 f. sa odbitei. Vedro dobra vna ist. 18—21, rakije domaće f. 19—21 razumieva se na brodu i bez dacijsa.

Kretanje austrijanskih brodovah

(od 1 do 16 Decembra.

Odjadrili iz — a

Trst: *Marte* Mars. — *Istria* Nikolajeva. — *Australia* Storo. — *Eua* Odeso. — *Ljubezne Sestre* Carig. — *Sona* Maratonisi. — *Due Figli* Samos. — *Domenica*, *Nazionale* Gruža. — *J. J. Strossmayer* Njukastla. — *Domenica*, *Figlia Penelope* Mceih.
Aleksandriju: *Reno* Njukastla -- *Urmenj*, *Iro*, *Mars.* — *Maria Zari* Ceta.
Bordò: *Andrina*, *Jenny R.* Trsta.
Buenos Ayres: *Ljubezni Otac* Ceta.
Cet: *Nauta*, *Elena*, *Alessandro*, *Dario*, *Vieruka*, *Caterina* Trsta.
Dunkerck: *Flegon* Orana.
Carigrad: *Obilić* Odeso — *Sem Sire*. — *Nettuno* Marsilje. — *Car*, *Sgardith*, *Mars.*
Falmut: *Tonka B.* Odeso.
Filadelfiu: *Angelika* Trsta.
Filipevil: *Mie* Figlie Ceta.
Gloucester: *Marco Maria* Brdjsanske. — *Anna* Njujorka.
Genovu: *Patrizio* Truna.
Kork: *III. Dubrovački*, *I. Dubrovački* Njujorka. — *Catina R.* Filadelfie. — *Concordia S.* Brdjsanske. — *Nuovo Guglielmo* Sulino.
Kvinstovna: *Blandina*, *Tri Brata*, *Columbus* Odeso. — *IV. Dubrovački* Njujorka. — *Eber* Filadelfio. — *Tom* Brdjsanske.
Londra: *Penelope* Ibrajle.
Marsilju: *Dika* Ceta. — *Alessandro* Smirno. — *Equo* Trsta. — *Maria Luigia* Senja.

Mestnu: *Časni* Mariupolja.
Njujork: *Lea* Bristolu — *Neptun* Skalenovo.
Odesu: *Amor Fraternal* Lošinja. — *Noè* Ceta. — *Carmella B.* Trsta. — *Slavia* Genova.
Mlece: *Carlo Boromeo*, *Giorgio* Njujorka. — *Sagittario* Odeso.
Plinut: *Diana* Brdjsansko. — *Spirito* Philipivil.
Riojanejro: *Olivio* Santos-a. — *Giobbe* Europe.
Santos: *Said* Ceta.
Smirnu: *Maria* Marsilje.
Svanseju: *Ariosto* Ibrajle.
Šild: *Nathan* Anverse. — *Pater* Boves.

Dojadrili u — iz

Trsta: *Francika O*, *Eugenia* Cet. — *Terisa* Marsilju. — *Carlo*, *Due Cognati*, *Virgo* Bordò. — *Peppina* Ales.
Aleksandrije: *Alma* Hul.
Belfasta: *Betti* Njujork.
Bordò: *Mio Moro* Kardif.
Dunkerka: *Emidio* Njukastl.
Carigrada: *Stef. Kovačević*, *Plud Nadir*, *Peppina*, *Michele*, *Petroslavi*, *Balthasar*, *Carmello*, *Hrabren*, *Mila F.*, *Pasqualina*, *Amata P.*, *Arfiksad* Kork. — *Nuova Fama*, *Supplice* Marsilju. — *Eufemia* Kustengjo. — *Marietta*, *Milenko* Odeso. — *Nikolaj* Cet. — *Union*, *Unito N.*, *Mirto* Lošinj.
Falmuta: *Mirra* Dunkerck. — *Tom* Limerik. — *Jared*, *Lamek*, *Nuovo Nicoletto* Gloucester. — *Pia S.*, *Adamo* Liverpool. — *Anna V.*

Kardif: — *Elena Kovačević* Anversu. — *Elpis*, *Penelope* Londru. — *Diana* Plinut. — *Domenico* Hul. — *Elena G.* Samsun.
Filadelfie: *Ati* Dublin. — *Esat* Kork.
Kardifa: *Hannus*, *Matilde*, *Jona*, *I. Neresinotto*, *Argentina*, *Grad Zagreb*, *Gjurko*, *Figlia maggiore* Trst. — *Norina*, *Superbo* Carig. — *Slavomir*, *Sofia* Dubrovnik. — *Leopoldina* Bauer Patras. — *Čus* Dublin. — *Zia Caterina* Portosaid.
Kvinstovna: *Diana* Londru. — *Mercur* Anversu. — *Ariosto* Svanseju. — *Granac* Carig.
Marsilje: *Due Figlie* Njujork. — *Consolazione* Trst. — *Sava* Carig. — *Eden L.* Ales. — *Terzo* Buenos Ayres. — *Equo*, *Burba* Zvanc Cet.
Mesine: *Speme* Palerm. — *Cinta* Nieu. — *Tauvo* Marsiljo.
Njukastla: *Fanny*, *Ann*, *Stok* Carigr. — *Giane* Filadelfiu. — *Capodistria* Ales.
Njujorka: *II. Dubrovački*, *Osmi Dubrovački*, *Dvoći Dubrovački*, *Tare*, *Abraham* Kork. — *Sator*, *Vicenza*, *Martin* Kvinstovna.
Odeso: *Avo* Marsilju.
Plinuta: *Spirito* Leit.
Santos: *Adele*, *Nicolino* Gibilteru. — *Istria* Per-nambuk. — *Neni* Bahio.
Savanah: *Leda* Genovu.
Smirne: *Giro* Bosković Marsilju.
Teksel: *Sibila* Njukastl.
Tangaroka: *Mita F.* Ingl.

Tèk Novacah

polag Borse u Trstu od 1 — 16 Decembra 1872.

NOVCI .	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Carški dukati (cekin)	—	5.14	5.14	5.14	5.14	5.12	5.11	—	5.11	5.11	5.12	5.12	5.12	5.12 1/2	—	—
Napoleoni	—	8.69	8.70 1/2	8.70 1/2	8.71	8.71 1/2	8.71	—	8.72	8.73	8.73	8.71	8.73 1/2	8.73	—	—
Lire Ingleske	—	10.96	10.98	10.97	10.98	10.98	10.98	—	11.	11.01	11.01	11.01	11.01	11.	—	—
Srebro prid (aggio)	—	107.15	107.15	107.15	106.85	106.75	106.75	—	107.	107.	107.	106.85	107.15	107.25	—	—

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Karabalić.

Tisk. Sinovi K. Amati.